

зможли б вирішувати нестандартні проблеми, впроваджувати нові ідеї в складний для України час.

Список використаних джерел:

1. Богоявленская Д. Б. Психология творческих способностей. – М.: Академия, 2002.
2. Галуза С. А. Уроки мислення // Розкажіть онуку. – 2006. – № 1-2. – С. 68-73.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. – К.: Академ-видав, 2004.
4. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія). – К.: Освіта, 2009.
5. Куцінко О. Г. Професійний довідник учителя літератури. – Х.: Вид. група «Основа», 2012.
6. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; За ред. О. І. Пометун. – К.: А.С. К., 2005.
7. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006.
8. Токмань Г. Л. Методика викладання укр. літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002.

Мінько Д.С.

студентка,

Науковий керівник: Шевцова Н.О.

викладач кафедри германської філології,

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ У 9 КЛАСІ ЗНЗ

Включення України у світове співтовариство на правах рівноправного члена, встановлення дипломатичних відносин із багатьма країнами світу, процеси інтеграції в Європі зумовлюють соціальне замовлення суспільства – підготовку учнів до оволодіння учнями іноземною мовою (ІМ), а саме французькою, яка стала мовою міжнародного спілкування. Проте, недостатня кількість годин, виділених на вивчення ІМ у школі, робить неможливим засвоєння мови на належному рівні. Саме тому позакласна робота з ФМ є вагомою складовою всього навчально-виховного процесу початкової, середньої та старшої школи.

Позакласна виховна робота спрямована на закріплення та поглиблення знань, застосування їх на практиці, розширення кругозору учнів, формування наукового світогляду, естетичних смаків, виховання любові та поваги до людей рідного краю та країни, мова якої вивчається, розвиває комунікативну компетенцію, допомагає розкрити вміння і таланти учнів. Успішна реалізація вищезазначених функцій можлива лише за умови забезпечення ефективності організації та проведення позакласної роботи з ФМ, тому велике значення набуває дослідження її психолого-педагогічних передумов. Питання

теоретичних передумов розглядалися в працях таких методистів як І.Л. Бім, А.В. Петровський, Б.С. Круглов, С. П. Шатілов.

Актуальність нашого дослідження зумовлюється недостатнім рівнем розробки теорії проведення та організації позакласних робіт з ФМ серед учнів середньої школи. Метою статті є уточнення психолого-педагогічних передумов організації та проведення позакласної роботи з ФМ у 9 класі ЗНЗ.

Досягнення поставленої мети вимагає розв'язання таких завдань:

1) проаналізувати існуючі психолого-педагогічні передумови організації та проведення позакласної роботи ЗНЗ;

2) узагальнити позитивний досвід організації та проведення позакласної роботи з ФМ у 9 класі ЗНЗ.

Позакласна робота з ФМ є невід'ємною частиною загального учбово-виховного процесу. До неї відносять різноманітні види діяльності учнів освітньо-виховного характеру, яку організовують і проводять у школі в позаурочний час. Загальновідомо, що у процесі організації позакласної роботи з ФМ необхідно враховувати як психологічні особливості особистості, так і психологічні особливості колективу. С.П. Шатілов зазначав, що підлітки виявляють більшу соціальну активність, спрямовану на засвоєння певних зразків поведінки та цінностей, прагнуть до сприйняття нового, цікавого, їх пам'ять розвивається у напрямі інтелектуалізації, запам'ятовування набуває цілеспрямованого характеру мовлення: стає більш керованою і розвиненою [3, с. 279]. Оскільки підлітки потребують щирого і серйозного ставлення до своїх інтересів, не люблять обмеження своєї самостійності з боку дорослих, варто зупинитися на самостійній навчальній роботі учня. У середніх класах її значення суттєво збільшується, і це актуалізує питання готовності учня до неї. Т.П. Коваль зазначає, що під час занять необхідно формувати у підлітків важливі вміння: планувати свій час, орієнтуватися в навчальному матеріалі [2]. На наш погляд, зазначені положення є актуальними і для учнів 9 класу.

Мотиви навчання мають велике значення, тому зупинимося на них детальніше. А.В. Петровський зазначав, що саме в середній школі учні проявляють нові мотиви навчання, пов'язані з формуванням життєвої перспективи, і бажанням виконати задумане стає джерелом пізнавальної активності підлітків [1, с. 131]. Пізнавальні і соціальні мотиви навчання учнів 9 класу розвиваються в єдності. Так, учень прагне до ствердження власної особистості, для нього характерна часто перебільшена оцінка власних сил і можливостей, він не сприймає пряму вимогу сліпого підкорення [4].

Перейдемо до уточнення психолого-педагогічної характеристики колективу 9 класу. Якщо стосунки учнів в колективі 9 класу ізольовані або конфліктні, емоційний стан колективу – пасивний, а ступінь організації діяльності колективу – низький, вчитель ФМ має знайти підхід до учнів, спробувати створити дружню атмосферу і сприяти тому, щоб учень або учні відчували себе, в першу чергу, комфортно в колективі, оскільки гарні взаємовідносини грають дуже важливу роль в навчальному процесі. Так, наприклад, учні 9 класу з дружніми стосунками в колективі, з активним емоційним станом, з середнім або високим ступенем організації діяльності з

задоволенням будуть приймати участь не тільки в урочних формах роботи, а й позаурочних, тим самим різнобічно розвиватися.

На основі перелічених психолого-педагогічних передумов, ми розробили психолого-педагогічні вимоги до організації та проведення позакласної роботи на прикладі нашого позакласного заходу з МФ для учнів 9 класу ЗНЗ за темою «*Les fêtes et tradition françaises et ukrainiens*».

Перш за все, необхідно враховувати обсяг роботи для кожного учня, визначити наближені строки виконання. Так, наприклад, при підготовці до позакласного заходу не варто загрузати учнів тільки підготовкою до позакласного заходу, розуміючи, що окрім цього в учня 9 класу є і інші предмети, завдання. Необхідно пам'ятати, що учень повинен мати вільний час для відпочинку. Важливим є уникання нав'язування будь-якої діяльності, навіть такої, що здається вчителю ІМ цікавою. Вважаємо корисним надавати дітям самостійність, довіряти їм. Так, ми пропонуємо надавати учням можливість самостійно добирати інформацію, що стосується теми позакласного заходу та залучати їх до розробки плану позакласного заходу. Вважаємо, що це допоможе розвивати в учнях почуття відповідальності. Не бажано обирати тему заходу, якщо вона не подобається учням. Гарним вирішенням цієї проблеми – надати учням можливість вибрати альтернативну тему зі списку, що приготував викладач заздалегідь, наприклад: «*Les fêtes et tradition françaises et ukrainiens*», «*Ville et environnement*», «*Les vêtements et la nourriture*» або «*La vie scolaire*». Під час розподілення ролей, написання сценарію, приготування декорацій варто також прислухуватися до побажань учнів, аби вони відчували себе частиною виховного заходу. Необхідно повністю виключити наказовий тон, різкі судження як про самих дітей, їх вчинки, так і про їх пристрасті. При наданні відповідної оцінки діяльності учнів 9 класу, багаторазовому обдумуванні способів і засобів їх заохочення та стимулювання; важливо пам'ятати про те, що підлітки дуже вразливі, гостро переживають невдачі. Так, якщо учень буде себе комфортно почувати себе в колективі, не відчуватиме натиск, дорікання, гнів зі сторони вчителя, він буде з задоволенням приймати участь в будь-яких заходах. Якщо увага учнів 9 класу не зосереджена, розсіяна в ході заходу, доцільним буде використання фраз типу: «*Il est fort intéressant de remarquer, que...*», «*Il est un fait intéressant est que...*», «*Ecoutez-moi...*». Дотримання вищезазначених вимог забезпечить досягнення виховних, освітніх, розвиваючих та практичних цілей. Вважаємо можливим зробити висновок, що урахування психологічних особливостей учнів 9 класу є важливим фактором успішного виконання основних завдань позакласної роботи з ФМ.

Отже, нами було проаналізовано існуючі психолого-педагогічні передумови організації та проведення позакласної роботи з ФМ у 9 класі ЗНЗ, виділено їх основні положення. Це дозволяє нам вважати мету статті досягнутою.

Подальшим завданням вважаємо уточнення принципів і форм організації та проведення позакласної роботи з ФМ у 9 класі ЗНЗ.

Список використаних джерел:

1. Давыдов В. В.: Возрастная и педагогическая психология: Учебник для студентов пед. ин-тов / В. В. Давыдов, Т. В. Драгунова, Л. Б. Ительсон; под ред. А. В. Петровского. – [2-е изд.]. – М.: Просвещение, 1979. – 288 с.
2. Коваль Т. П. Урахування вікових психологічних особливостей учнів під час навчання іноземної мови [Текст] / Т. П. Коваль // Англійська мова та література. – 2006. – № 2 (120) – С. 2.
3. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник]; ред.: К. І. Онищенко. – К.: Ленвіт, 2002. – 327 с.
4. Позакласна робота з англійської мови в початковій школі. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 128 с. – (Б-ка журн. «Англійська мова та література»; вип. 8 (92)). – С. 10-11.

Патієвич О.В.

*асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів,
Львівський національний університет імені Івана Франка*

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАВЧАННЯ СТИЛІСТИЧНО УНОРМОВАНОГО НАУКОВОГО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МАГІСТРАНТІВ ПРИРОДНИЧИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

Наукова робота будь-якого писемного жанру являє собою оформлений чинними нормативними засобами наукової мови зміст (смісл, сутність) наукових фактів, явищ, теорій, гіпотез, експериментів.

Одне з найважливіших завдань дослідження – забезпечити гармонійний зв'язок змісту (тема – рема) та форми (структура, характер, обсяги ілюстративного матеріалу, класифікація джерел, бібліографічний опис тощо) наукової роботи, щоб віднайти оптимальну модель з метою адекватного, чіткого й стислого донесення наукової інформації до адресата [1, с. 258].

Принципи оформлення наукових робіт, зокрема мовленнєві, ґрунтуються на вимогах, висунутих до репрезентації науково-дослідної роботи. Їх закріплено відповідними нормативними та інструктивними документами. Утім, як свідчить практика, найкращим прикладом до узагальнення належним чином наукової інформації є ознайомлення й вивчення культури оформлення наукових статей у фахових виданнях [2].

Упровадження авторської методики навчання стилістично унормованого наукового писемного мовлення студентів-магістрантів природничих факультетів потребує формулювання методичних рекомендацій, дотримання яких є запорукою її успішного застосування.

Під час навчання стилістично унормованого наукового писемного мовлення студентів-магістрантів природничих факультетів необхідно розглядати писемне мовлення у форматі тексту-дискурсу: використовувати готові автентичні наукові тексти конкретних жанрів як моделі-зразки для породження аналогічних в змістовому, композиційно-структурному, соціокультурному, лінгвостилістичному та прагматичному аспектах тексти,